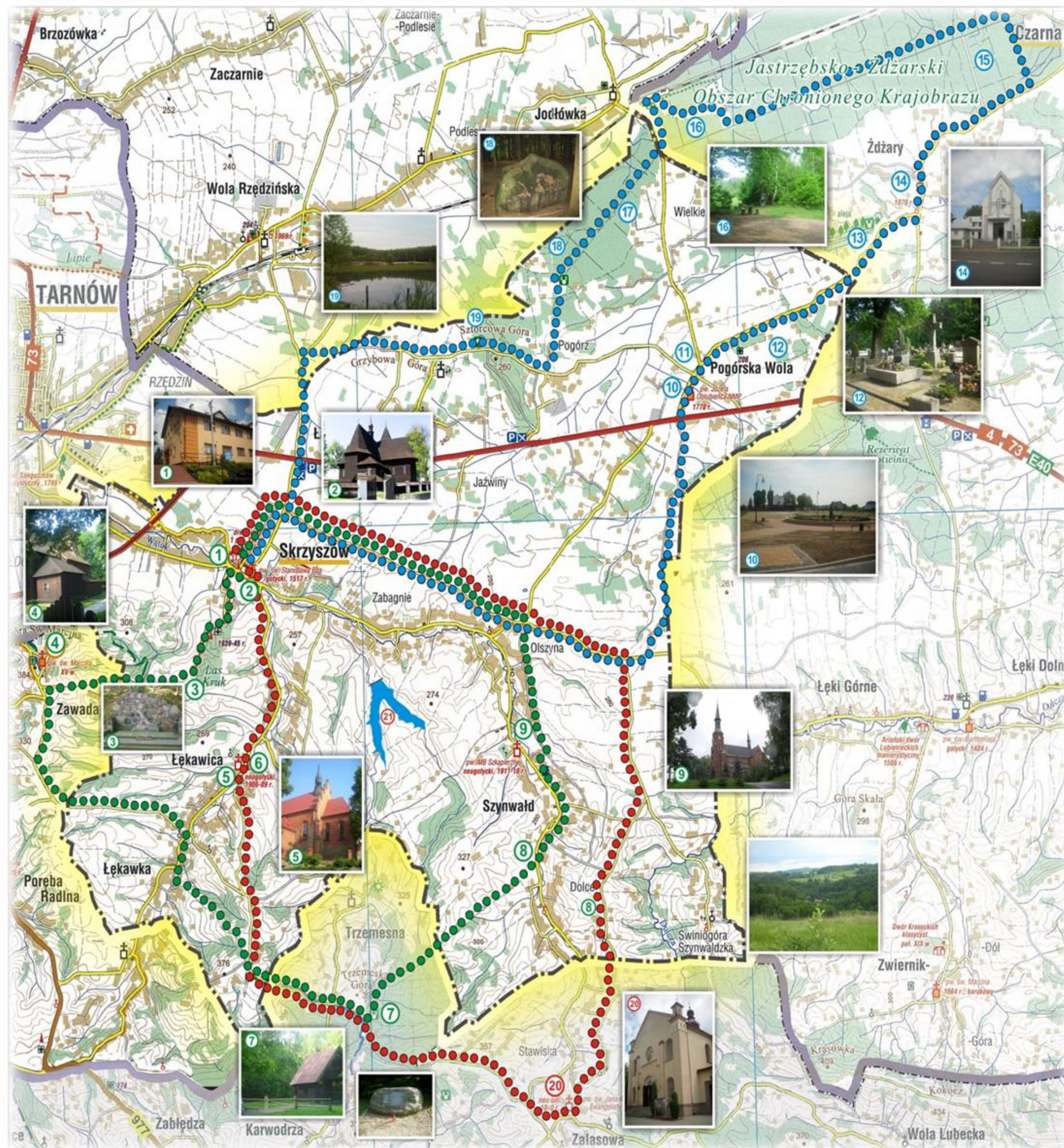

Gmina Skrzyszów

Turystyczne Szlaki Rowerowe

- 1 – Urząd Gminy Skrzyszów
- 2 – Kościół p.w. Św. Stanisława BM w Skrzyszowie
- 3 – Las „Kruk” miejsce rozstrzelania Polaków przez hitlerowców
- 4 – Kościół p.w. Św. Marcina w Zawadzie
- 5 – Kościół p.w. Św. Mikołaja w Łekawicy
- 6 – Pomnik Pamięci Strażaków w Łekawicy
- 7 – Leśniczówka w Trzemesnej
- 8 – Dom Zgromadzenia Sióstr Starowiejskich w Szywnaldzie
- 9 – Kościół p.w. NMP Szkaplerznej w Szywnaldzie
- 10 – Kościół p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP
- 11 – Pomnik z okresu I wojny światowej
- 12 – Cmentarz w Pogórskiej Woli - Kwaterna 206 z okresu I wojny światowej
- 13 – Aleja Dębów w Żdżarach
- 14 – Kościół p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Żdżarach
- 15 – Pozostałości po bazie wojsk radzieckich
- 16 – Ścieżka dydaktyczna przy leśniczówce w Walkach
- 17 – Szkołka Leśna
- 18 – „Diabelski Kamień” w Pogórskiej Woli
- 19 – Stawy rybne – obiekty prywatne
- 20 – Kościół p.w. Św. Jana Ewangelisty w Zalasowej
- 21 – Zbiornik Retencyjny

zabytkami ze skrzyszowskiego kościoła znajdują się w Muzeum Diecezjalnym w Tarnowie. Kolejne perełki to ołtarze boczne: jeden późnorenansowy a trzy późnobarokowe, ambona, chrzcielnica, konfesjonał, krucyfiks i organy. Kościół leży na Szlaku Architektury Drewnianej.

3 – Las Kruk, Pomnik Pamięci

W czasie II wojny światowej w lesie Kruk w Skrzyszowie, Niemcy rozstrzelali więźniów z tarnowskiego więzienia. Wczesnym rankiem, w wozie z dala od domów i ludzi mordowano niewinnych. Tu rozstrzelano Stefanie Hanusek, młodą dziewczynę, która współpracował z Heleną Marusarzówną. Wykorzystując swoje stanowisko pracy, przekazywała ważne informacje i niszczyła donosy na Polaków. Po aresztowaniu, torturowana nie zdradziła nikogo, została zamordowana 23 lipca 1943 r.

Gmina upamiętniła pomordowanych w latach 1939 – 45 pomnikiem autorstwa Antoniego i Bogdana Drwal. Na pomniku widnieje napis „Przechodniu powiedz światu”

5 – Kościół p.w. Św. Mikołaja w Lękawicy

Parafia w Lękawicy należy do najstarszych w regionie tarnowskim. Z dokumentów kościelnych wynika, że istniała już w I poł. XIV wieku, z tego okresu pochodzą, zachowane do dziś, fragmenty poprzedniego kościoła, które są widoczne w konstrukcji obecnej świątyni. Stary kościółek służył parafianom przez ponad 600 lat.

Na początku XX wieku staraniem parafian i proboszcza wybudowano obecny kościół a niedługo potem wybudowano ceglana dzwonnice. We wnętrzu kościoła znajduje się wiele pięknych zabytków m.in. ołtarz główny z przedstawieniem Chrystusa na krzyżu i obraz Św. Mikołaja – patrona parafii, oraz ołtarze boczne z rzeźbionymi figurami.

Obok remizy w Lękawicy znajduje się Pomnik Pamięci Strażaków z Lękawicy a przy drodze pomnik poświęcony poległym w obronie ojczyzny. Obelisk został odsłonięty w 1933 roku a jego górna część zwieńczona jest orłem w koronie. W 2004 roku odsłonięto pomnik upamiętniający ofiary II wojny światowej.

murowany z cegły i kamienia. Trójnawowy z prezbiterium zamkniętym trójbocznie, z wieżą od frontu i dwiema kaplicami. Wieża jest czworoboczna, wysoka.

Wewnątrz znajduje się wiele zabytkowych przedmiotów z XVI-XVIII wieku oraz ciekawa polichromia. W 1985 roku poświęcono kaplice na Świniogórze.

W XIX wieku powstały w Szynwaldzie m.in.: chór, orkiestra, Ochotnicza Straż Ogniowa, Urząd Pocztowy.

10 – Kościół p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP

Kościół został zbudowany w 1778 r., z fundacji Mikołaja i Józefa Siedleckich, ówczesnych właścicieli wsi. Od momentu utworzenia w Pogórskiej Woli parafii w 1925 r. pełni funkcję kościoła parafialnego. W 1932 r. został przesunięty na obecne miejsce oraz powiększony przez przedłużenie nawy i wzniesienie wieży. W 1957 r. płaski strop zastąpiony został sklepieniem kolebkowym.

Drewniany, konstrukcji zrębowej, szalowany. Jednonawowy z prezbiterium zamkniętym wielobocznie, przy którym od północy zakrystia. Przy nawie od zach. wieża a od pd. kruchta. Wnętrze podzielone słupami drewnianymi, nakryte sklepieniem beczkowym. Ściany na zewnątrz oszalowane. Wieża konstrukcji słupowej z nadwieszoną izbicą, nakryta blachą, z wieżyczką na sygnaturkę.

Ołtarz główny późnobarokowy z XVIII w., chrzcielnica późnobarokowa z 2 poł. XVIII w., organy z końca XIX w., obraz Chrystusa Miłosiernego z XVIII w. Na miejscu poprzedniej lokalizacji kościoła zachowała się murowana dzwonnica.

Na skrzyżowaniu znajduje się Pomnik Pamięci poległych w czasie I wojny światowej. Wcześniej na tym miejscu stał drewniany krzyż, ale staraniem Związku Rezerwistów wzniesiono tu pomnik.

12 – Cmentarz z I wojny światowej i miejsca pamięci w Pogórskiej Woli

Cmentarz z okresu I wojny światowej to jedyny taki obiekt na terenie gminy. Kwaterna nr. 206 na cmentarzu parafialnym jest ogrodzona betonowym murkiem, a w jej wnętrzu znajdują się mogiły poległych na środku znajdują się pomnik Matki Bożej trzymającej w ramionach Jezusa zdjętego z krzyża. Groby zaznaczone są betonowymi murkami lub kamiennymi

stellami po środku znajduje się duży krzyż. Na grobach umieszczono nazwiska poległych oraz krzyże maltańskie, lotaryńskie, a także krzyże typu Mayra (austriacki projekt cmentarzy w Galicji).

Świniogóra – widoki

Przysiółek Świniogóra jest częścią Szynwaldu. To pagórkowaty teren pełen pięknych widoków i urokliwych krajobrazów. Z różnych części Świniogóry roztacza się widok w stronę Szynwaldu, Tarnowa, Góry Św. Marcina i Zalasowej.

16 – Trasa edukacyjna „Walki”

Trasa została zorganizowana przy leśniczówce na Walkach. Tablice informacyjne ustawiono przy drodze biegnącej przez las opisują ciekawostki związane z obszarami leśnymi. Opisy zawierają informację na temat ochrony lasu, gospodarki łowieckiej, upraw leśnych, wieży przeciwpozarowej i leśnictwa.

18 – „Diabli kamień” w Czarcim Uroczysku

Eratyki tj. glazy narzutowe z epoki lodowcowej, które 12 tys. lat temu został cofający się lodowiec. Glaz narzutowy (z łac. *errare* – błądzić) – fragment skały litej. Obszary północnej i środkowej Polski pokryte są utworami polodowcowymi. Obok całkowicie zwietrzałych skał moreny zawierają też materiał grubszy – zaokrąglone bryły i wielkie bloki często o objętości wielu metrów sześciennych. Część z nich uległa

zniszczeniu, jednak te utworzone ze skał odporniejszych zachowały się do naszych czasów.

Diabelski kamień to skandynawski różowy granit. Z kamieniem wiąże się wiele miejscowych legend, które opowiadają historie o diabłach, pustelniku i skarbach, a także pokazują, że dobro zawsze zwycięża a chciwość i lenistwo nie popłaca. Z treścią legend można zapoznać się na stronach „Echa Gminy”.

21 – Zbiornik retencyjny

W 2012 roku rozpoczęto budowę zbiornika retencyjnego, który wkrótce ucieszy fanów wodnego szaleństwa. Zbiornik o pow. 20 ha posłuży nie tylko do zebrania wód w trakcie powodzi i uchroni Skrzyszów i Tarnów przed podtopieniami, ale także da wiele radości jako miejsce gdzie można odpocząć, popływać, skorzystać z kajaków czy niewielkich żaglówek.

1 – Urząd Gminy Skrzyszów

Najstarsze zapiski o Skrzyszowie pochodzą z początku XIV wieku, kiedy to biskup krakowski uwolnił Skrzyszów od dziesięcin. Po pierwszej wojnie światowej, Skrzyszów był siedzibą samorządu gminnego na czele, którego stał wójt.

W latach 1933/34 wieś weszła w skład tzw. gminy zbiorowej z siedzibą w Gumniskach i pozostała w niej aż do zakończenia II wojny światowej. W tym czasie władzę w poszczególnych miejscowościach sprawowali sołtysi.

Od 1945 roku Skrzyszów, wchodzący w skład gminy Gumniska, stał się – w związku z reformą administracji – siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1973 roku, gdy przywrócono podział na gminy Skrzyszów znów stał się siedzibą władz samodzielną Gminy.

2 – Kościół p.w. Św. Stanisława BM

Kościół w Skrzyszowie pod wezwaniem św. Stanisława BM wzniesiony został z fundacji Jana Amora Tarnowskiego, hetmana wielkiego koronnego i kasztelana krakowskiego w 1517 roku. Z uwagi, że większość mieszkańców w owym czasie zajmowało się ciesielstwem, rąk do pracy nie brakowało. Głównym budowniczym był Jan z Czchowa, który umieścił swoją sygnaturę na portalu świątyni. Świątynia wykonana jest w całości z drewna w konstrukcji zrębowej na zewnątrz podbita gontem. Budowla późnogotycka, dwukrotnie rozbudowywana. Po raz pierwszy w latach 1770 – 76 dobudowano zakrystię i kaplicę północna a w latach 1893 – 94 przedłużono nawę, wzniesiono kaplicę południową z kruchtą oraz wieżę.

We wnętrzu kościoła kryje się barokowy ołtarz główny, w którego centrum znajduje się późnogotycki obraz św. Stanisław ze św. Wacławem i Michałem Archaniołem oraz fundatorem herbu Leliwa malowany na desce przez *Mistrza Rodziny Marii*. Przedstawienie jest częścią tryptyku, którego skrzydła przedstawiają sceny z zabójstwa św. Stanisław, Chrystus w Ogroju, Biczowanie oraz Zmartwychwstanie i zesłanie Ducha Świętego. Obecnie skrzydła tryptyku wraz z innymi

9 – Kościół p.w. NMP Szkaplerznej

Z XIV wieku pochodzą pierwsze wzmianki o parafii, a w 1555 roku wybudowano już drugi drewniany kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych. Świątynia rozebrano w 1905 roku, a na jej miejscu wybudowano obecny kościół p.w. NMP Szkaplerznej (1910-1920). Jest on w stylu neogotyckim,